

Nationella MINORITETER

TEMA: RÄTTEN TILL SPRÅK

**Romska kvinnor
utbildade sig och
startade förskola** SID 4

HÄR PEPPAS BARNEN
ATT PRATA FINSKA SID 8

**LIVSLÅNGT
LÄRANDE I
FINSKA OCH
MEÄNKIELI**
SID 10

**RÄTTEN
TILLEGET
SPRÅK ÄR
INGEN LYX**
SID 2

Micael Bindefeld:

**”Vi får aldrig
glömma...”** SID 6

**NYVAKNAT
INTRESSE FÖR
JIDDISCH**
SID 14

**SAMESKOLAN I
JOKKMOKK
HAR ALDRIG HAFT
HÖGRE SÖKTRYCK**
SID 12

JUDAR • ROMER • SAMER • SVERIGEFINNAR • TORNEDALINGAR

ARVET FÖRS VIDARE

Text: Per-Åke Hultberg
Foto: Fredrik Wannerstedt

Micael Bindefeld:

”Vi får aldrig glömma...”

”Jag är svensk jude, född och uppvuxen i Göteborg. Har själv aldrig mött antisemitism och har aldrig betraktat Sverige som ett antisemitiskt land, men de senaste åren har något hänt. Nu tar jag på mig min Davidsstjärna.”

Ungefär så skrev den professionelle festfixaren Micael Bindefeld i en mycket uppmärksam debattartikel för drygt ett år sedan.

– Det var ett statement, jag tänker inte gömma mig. Idag har vi en situation då många inte vågar berätta om sin judiska bakgrund och inte heller vågar ha på sig judiska symboler. Då gör jag precis tvärtom, visar istället att jag är stolt. Det var viktigt för mig, helt nödvändigt, berättar Micael, som inte tagit av sig Davidsstjärnan sedan dess och inte heller tänker göra det. Han hoppas kunna gjuta mod i andra, som kanske vacklar, att vägra låta sig skrämmas.

Micael förklarar att han alltid haft ett stort engagemang och intresse för sin familjs historia. Det finns så många minnen och så många starka berättelser som också inkluderar hans folks historia. Den stiftelse som han startade 2014 handlar ytterst om att vittnesmålen om Förintelsen, delvis hans egen familjs historia, måste föras vidare för att om möjligt bidra till att något liknande inte upprepas. Vi får aldrig glömma!

– Det var inget plötsligt uppvaknande. Jag har alltid varit medveten om att större delen av min familj på min fars sida förintades i Auschwitz. Men visst, känslan att verkligen göra något konkret och långsiktigt har definitivt vuxit sig allt starkare med åren, berättar Micael. Inte minst efter pappans bortgång för några år sedan då det blev så uppenbart, snart finns det inte några vittnen kvar som kan eller orkar berätta om de systematiska folkmorden. Deras berättelser måste likväl fortsätta att berättas.

Han insåg med förfäran att det kollektiva minnet av Förintelsen av sex miljoner judar, en halv miljon romer och många andra utsatta grupper, handikappade, funktionsnedsatta, homosexuella med flera, riskerar att suddas ut i historiens glömska.

– Jag känner ett personligt ansvar att föra berättelserna vidare, säger Micael och förklarar sin egen existens med det enkla faktum att hans farmor och farfar emigrerade till Sverige 1932, vilket den övriga släkten inte kunde förstå. Men redan då upplevde hans farmor och farfar hur antisemitismen steg för steg började göra sig gällande i deras vardag.

– Jag kommer från ett påtagligt judiskt

Det som var otänkbart för 20 år sedan, att öppet visa hat mot judar och andra minoriteter, är nu en verklighet, inte minst på nätet.

hem med allt vad det innebär av högtider och traditioner, maten, musiken, berättandet, allt det där som utgör ett kitt för att hålla ihop en minoritet och som också är viktigt för mig personligen. Men vi har även firat alla svenska högtider, där allt från hummerpremiärer till midsommar har varit en självklar del av min uppväxt.

– Det handlar alltså inte så mycket om religion för mig, inte heller om språket, även om mina farföräldrar talade jiddisch med varandra, utan snarare om den rika kulturen och att jag de facto identifierar mig som jude. Men det är självklart upp till var och en att

avgöra hur man vill leva sitt judiska liv. Själv har jag även en otroligt stark kärlek till mitt andra hemland, Israel. Ett land där jag aldrig bött, med ett språk jag inte talar, ändå känner jag en stark tillhörighet.

Utifrån sin egen familjs historia och upplevelser i sin egen uppväxt är den kärleken ganska självklar, en kärlek som många inte tycks förstå, säger Micael. När andra familjer under hans uppväxt åkte till Kanarieöarna, åkte familjen Bindefeld till Eilat i Israel.

– Den där lilla landremsan i Mellanöstern har en symbolisk betydelse för världens judar. Tänk om staten Israel hade utropats tio år tidigare, 1938 istället för 1948, då hade sex miljoner judar haft ett hemland att fly till ...

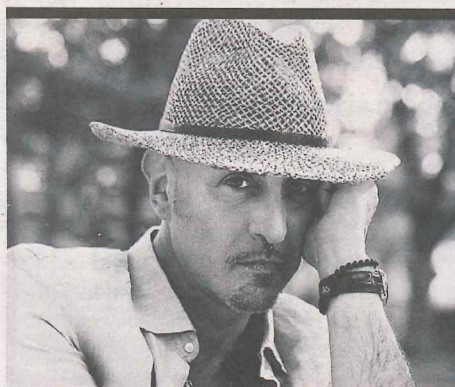
Micael betonar att han själv inte känner av någon antisemitism i Stockholm, men att den finns och tycks växa. Det som var otänkbart för 20 år sedan, att öppet visa hat mot judar och andra minoriteter, är nu en verklighet, inte minst på nätet.

– Det som händer i Malmö är skrämmande. Politikerna har tillåtit antisemitismen att gro utan några konkreta åtgärder. När man blir spottad på för att man är jude, när synagogan utsätts för vandalisering och nu måste

ha stängsel som skydd, och när lärare inte längre vågar undervisa om Förintelsen, då är det något som är oerhört fel, säger Micael, och betonar gång på gång att säkerhet och trygghet är det viktigaste av allt, men att det kostar pengar och där måste våra politiker ta ett betydligt större ansvar.

– Jag hoppas att mänskligheten kan ta lärdom av förföljelser och folkmord, att idag se tendenser, att höra varningsklockor när olika minoriteter utsätts för övergrepp. Vi ser idag ett Europa där inte bara judar utan också flera andra minoriteter, romer, muslimer och HBTQ-personer, utsätts för hat och trakasserier. Det här gäller naturligtvis alla människor oavsett nationalitet, alla.

– By the way, du måste läsa boken ”Käre Herman”. Det är en obehaglig men samtidigt oerhört spännande bok som handlar om Herman Lundborg, som på 1920-talet i vetenskapens namn gjorde rasbiologiska undersökningar på samer och finnar i norra Sverige. ”Vetenskap” som inte bara påverkade nazismens rasläror utan också svensk politik långt in på 1950 och 1960-talen. Missa inte den!

Fakta: Bindefelds stiftelse

■ Syftet är att stödja dem som har en vilja att kommunicera, ge information, bilda sätta eller på annat sätt förmedla kunskap till en bred svensk publik med berättelser om Förintelsen. T o m 1 augusti tas ansökningar emot till stipendiet som delas ut på Förintelsens minnesdag den 27 januari 2017.

www.bindefeldstiftelse.se